

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศาลในประเทศไทยมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ระยะแรก ซึ่งเมื่อก่อนการศาลแบบไทยนิยมแบบไทยโบราณมีความเหมาะสม แต่พอกาลเวลาได้ล่วงเลยผ่านไปก็กลับกลายเป็นไม่เหมาะสมตามเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นเครื่องถ่วงความเจริญของสังคมที่ได้รับอิทธิพลตะวันตกนิยม เพราะมีระบบศาลกระจัดกระจายอยู่ตามกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ มากมาย และมีระบบที่การดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดีที่ต้องทำงานร่วมกันหลายหน่วยงานส่งผลให้การพิจารณาคดีเกิดความล่าช้าและสับสน รวมไปถึงการก้าวท้าวอำนาจของศาลเนื่องจากบางศาลไม่ทราบเขตอำนาจที่แน่นอน นอกจากนั้นตราการที่พิจารณาคดีในศาลต่าง ๆ ยังอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของเสนาบดีหรืออธิบดีเจ้ากระทรวง ทบวง กรม ส่งผลให้อำนาจบริหารเข้ามาท้าวท้วงอำนาจของตุลาการ การพิจารณาและพิพากษาคดีปราศจากความอิสระ รวมไปถึงการทุจริตและแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบไม่เอาใจใส่งาน ประกอบกับการได้สวนซังฟอกตามระบบจารีตนครบาลค่อนข้างป่าเถื่อนและโหดร้าย จึงจะเห็นได้ว่าระบบศาลไทยในสมัยก่อนไม่อาจเป็นหลักประกันความยุติธรรมแก่ประชาชนได้ รวมทั้งเหตุให้ชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยโจมตีและไม่ยอมอยู่ภายใต้อำนาจศาลไทย จนก่อให้เกิดสิทธินอกอาณาเขตและการสูญเสียเอกราชทางการศาลในสมัยนั้น¹ จึงได้มีการปฏิรูปที่วางรากฐานโครงสร้างศาลยุติธรรมใหม่ด้วยการจัดระบบศาลแบบตะวันตกนิยม และมีแนวคิดใหม่ที่แยกฝ่ายบริหารออกจากฝ่ายตุลาการ และเนื่องมาจากการติดต่อกับต่างประเทศจึงต้องมีการปฏิรูประบบศาลไทยขึ้นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับชาติตะวันตก² ซึ่งสถาบันศาลยุติธรรมเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการ ซึ่งมีหน้าที่อำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทให้แก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน มีความเป็นกลาง ปราศจากอคติเป็นที่พึ่งพา

¹ ศาลฎีกา และสำนักงานศาลยุติธรรม. (2548). *เมื่อวันวานของศาลยุติธรรม*. กรุงเทพฯ: ขงพลเทรตติ้ง. หน้า 25.

² ศาลยุติธรรม. (2561). *ประวัติศาลยุติธรรม*. (ออนไลน์). เข้าถึงจาก: <https://www.coj.go.th/th/content/page/index/id/3>. [2566, 11 เมษายน].

ของประชาชนทุกคน สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม ให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ภายใต้กรอบของกฎหมายและพยานหลักฐาน³

แต่เนื่องจากสถานการณ์สังคมที่ผ่านมาก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยเกิดขึ้นกับศาลหลายครั้งไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือการก่อการร้าย สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง รวมไปถึงการคุกคามบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของหน่วยงานสำนักงานศาลยุติธรรม และยังส่งผลต่อสุขภาพกายและจิตใจของผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม รวมไปถึงประชาชนผู้มาติดต่อราชการที่มาติดต่อราชการ⁴ นอกจากนี้ศาลยุติธรรมหลายแห่งยังประสบปัญหาการก่อเหตุความไม่สงบภายในบริเวณศาลอย่างต่อเนื่อง เช่น กรณีผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังหลบหนีระหว่างการควบคุมตัวในเขตศาลยุติธรรม กรณีมีผู้ชุมนุมประท้วงเข้ามาก่อความวุ่นวายภายในบริเวณศาลยุติธรรม กรณีมีผู้ก่อเหตุยิงคู่ความได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตภายในห้องพิจารณาคดีของศาล⁵ กรณีการจับตัวผู้พิพากษาในห้องพิจารณาคดีหรือตัวประกัน เพื่อต่อรองแล้วหลบหนีออกนอกบริเวณศาล กรณีการกระโดดอาคารฆ่าตัวตาย⁶ ซึ่งในสถานการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาในการอำนวยความยุติธรรมถูกทำลายความน่าเชื่อถือและศรัทธาในศาลยุติธรรม รวมไปถึงการพิจารณาพิพากษาคดีต่าง ๆ แม้ว่าการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาซึ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาจากพยานหลักฐานบนพื้นฐานของหลักกฎหมายที่ถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว แต่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวทำให้อีกฝ่ายที่ไม่พอใจในคำพิพากษาของศาลทำให้เกิดความไม่พอใจในคำสั่ง หรือคำตัดสินของผู้พิพากษา หรือมีการข่มขู่ หรือทำร้าย ซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาอันอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ของศาล และความสงบเรียบร้อยในบริเวณศาลก็เป็นได้⁷ รวมไปถึงกรณี

³ สุพิศ ประณีตผลกรัง. (2563). *เจ้าพนักงานตำรวจศาล*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม. หน้า 1.

⁴ สหรัฐ สิริวัฒน์. (2558). *ความจำเป็นและแนวทางในการจัดตั้งหน่วยงานรักษาความปลอดภัยของศาลยุติธรรม (Court Marshal)*. เอกสารส่วนบุคคลหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 14 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม. หน้า 1.

⁵ สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพืชพัฒนาศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม. (2563). *“การพัฒนากระบวนการรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณศาลยุติธรรม”*. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพืชพัฒนาศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม. หน้า 1.

⁶ สุพิศ ประณีตผลกรัง. อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 3. หน้า 5.

⁷ วรณวิสาข์ โปสืบสาย. (2564). *ปัญหาหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาล ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562*. การศึกษาอิสระหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2565 จำเลยกับพวกรวม 2 คน ถูกคุมตัวจากเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ เพื่อสอบคำให้การในข้อหาร่วมกันฉ้อโกงประชาชน ณ ห้องพิจารณาคดี ชั้น 9 ของศาลอาญา ในเวลาต่อมาจำเลยขออนุญาตเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เข้าห้องน้ำ ได้ไขโซ่ตรวนและเปลี่ยนเสื้อผ้า แล้วเดินหลบหนีลงบันไดมาได้ไม่นาน ต่อมาจำเลยในคดีอื่นแจ้งเจ้าหน้าที่ว่าพบจำเลยในคดีดังกล่าวไม่ได้ชุดนักโทษกำลังเดินลงบันได เจ้าหน้าที่จึงติดตามจับกุมได้ทันควัน⁸

นอกจากนั้น ยังพบว่ามิมีจำนวนผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลหลบหนีเป็นจำนวนมากไม่สามารถดำเนินการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีได้อย่างทันทั่วทั้ง รวมทั้งผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งของศาล ซึ่งถูกออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่สามารถจับกุมได้ และสืบเนื่องมาจากศูนย์รักษาความปลอดภัย สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัด โครงการศาลยุติธรรมต้นแบบในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ซึ่งได้ดำเนิน โครงการ ณ ศาลอาญากรุงเทพใต้และศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ถึงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 รวมระยะเวลา 4 เดือน ซึ่งผลการดำเนินการด้านการติดตามจับกุมหรือแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมบุคคลตามหมายจับซึ่งได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือผู้ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาลนั้นจากการเก็บข้อมูลผลการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามที่เจ้าพนักงานตำรวจศาลได้แจ้งข้อมูลให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมบุคคลตามหมายจับตามนัยที่พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 มาตรา 5 (4) โดยเจ้าพนักงานตำรวจศาลได้แจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการจับกุมไปเป็นจำนวน 8 หมายจับ แต่มีผลการจับกุมตามที่ได้แจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการจับกุมได้เพียง 1 หมายจับเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 12.5 ของจำนวนหมายจับที่แจ้งให้ดำเนินการจับกุม⁹ จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลเกิดความล่าช้า ส่งผลทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับโทษตามกฎหมายอย่างแท้จริงและผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยา ทำให้คำพิพากษาของศาลขาดสภาพบังคับและกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเกิดจากการที่ไม่มีบุคลากรของศาลที่มีฐานะเป็นตำรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ที่มีหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย และรักษา

⁸ เติลินิวส์ ออนไลน์. (2565). *ด่วน! จับแฟนสาว-เลขาฯ ประสิทธิ์ เจียวก๊ก ช่วยพาหนีระทึกกลางศาล*. (ออนไลน์). เข้าถึงจาก: <https://www.dailynews.co.th/news/1817973/>. [2566, 6 มกราคม].

⁹ ศูนย์รักษาความปลอดภัย ส่วนเจ้าพนักงานตำรวจศาล 6. (2564). *รายงานผลการจัด “โครงการศาลยุติธรรมต้นแบบในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562”*. กรุงเทพฯ: ศูนย์รักษาความปลอดภัย.

ความสงบเรียบร้อย รวมไปถึงการเสริมสร้างประสิทธิภาพการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี หรือผู้กระทำความผิดในบริเวณศาล¹⁰

จากที่กล่าวมาข้างต้นการกำหนดให้มีเจ้าพนักงานตำรวจศาล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณศาลและอาคารสถานที่ของสำนักงานศาลยุติธรรม การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล และอาคารสถานที่ของสำนักงานศาลยุติธรรม¹¹ และเป็นการรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชน บุคลากรของศาลยุติธรรม และทรัพย์สินของสำนักงานศาลยุติธรรม รวมทั้งแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมผู้ต้องหา หรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือเมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ศาลอาจมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับ โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุน เพื่อนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹²

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามมาตรา 28 “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ”¹³ จะเห็นได้ว่าการใช้อำนาจจับกุมบุคคลของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นสิ่งสำคัญการจับกุมและอำนาจตรวจค้นไม่สามารถทำได้ เว้นแต่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจไว้ ซึ่งพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 บางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม ซึ่งมาตรา 26 ประกอบกับมาตรา 28 มาตรา 32 และมาตรา 33 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

¹⁰ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2562). *รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ.*. กรุงเทพฯ: สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.

¹¹ ศูนย์รักษาความปลอดภัย. (2563). *แนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจศาลตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำศาลยุติธรรม*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://ojso.coj.go.th/th/content/category/detail/id/21/iid/210834>. [2566, 5 มกราคม].

¹² สุพิศ ประณีตพลกรัง. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 3. หน้า 3-4.

¹³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 28.

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น สารนิพนธ์นี้จึงเป็นที่มาของการศึกษา และปัญหาการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล โดยมีประเด็นที่เป็นปัญหา 3 ประเด็น ได้แก่

1) ปัญหาการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนี หรือจะหลบหนี

ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562¹⁴ ได้บัญญัติการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาลตามมาตรา 5 ซึ่งบัญญัติว่า เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(1) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สิน ในบริเวณศาล

(2) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล

(3) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่ รวมทั้งอาคารสถานที่และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม

(4) ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันท่วงที ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว

(5) เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้

ประเด็นปัญหาคือ ปัจจุบันการใช้อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลมีข้อบกพร่องที่จะนำไปใช้ให้เกิดผลในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยหลักเจ้าพนักงานตำรวจศาลต้องแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี เว้นแต่ถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันท่วงที ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวที่ผ่านมาเจ้าพนักงานตำรวจศาลได้แจ้งไปยังตำรวจเพื่อให้ดำเนินการ

¹⁴ พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562. มาตรา 5.

จับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนีซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจมีภาระหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถดำเนินการติดตามจับกุมผู้ที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวได้อย่างทันทั่วทั้งทำให้มาตรฐานในการรักษาความยุติธรรมของศาลเกิดปัญหาในภาพรวม ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีล่าช้า และอาจทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับการลงโทษ

2) ปัญหาการติดตามจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิดในบริเวณศาลแล้วหลบหนีออกนอกบริเวณศาลของเจ้าพนักงานตำรวจศาล

ประเด็นปัญหาคือ เจ้าพนักงานตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัย ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล ซึ่งในสถานการณ์ที่มีบุคคลได้กระทำความผิดในบริเวณศาลแล้วพยายามหลบหนี กรณีผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังหลบหนีระหว่างการควบคุมตัวในเขตศาลยุติธรรม การไล่ติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดโดยเจ้าพนักงานตำรวจศาลต่อเนื่องไปยังสถานที่อื่นนอกบริเวณศาล ซึ่งตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 มิได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะว่าเจ้าพนักงานตำรวจศาลมีอำนาจเพียงใดในการติดตามจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิดในบริเวณศาลแล้วหลบหนีออกนอกศาล

3) ปัญหาเกี่ยวกับการดูแลและควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้ต้องขังในศาลของเจ้าพนักงานตำรวจศาล

ประเด็นปัญหาคือ เนื่องจากพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ไม่ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจศาลในการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือผู้ต้องขัง ซึ่งปกติแต่ละศาลหน้าที่ดูแลการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือผู้ต้องขังอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งเรียกกำลังพลในสังกัดที่ช่วยราชการในสังกัดอื่นกลับต้นสังกัด จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่เพียงพอด้านกำลังพล ประกอบกับจำนวนคดีที่มากส่งผลให้กำลังพลไม่เพียงพอในการดูแลและควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้ต้องขังในห้องขังและควบคุมตัวเพื่อไปดำเนินกระบวนการพิจารณาในห้องพิจารณาคดี ส่งผลให้ผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้ต้องขังหลบหนีในบริเวณศาล แม้ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 จะกำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณศาล แต่ไม่ได้กำหนดอำนาจในการดูแล และควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือผู้ต้องขังเอาไว้

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้น จึงควรศึกษาถึงปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล เพื่อให้ทราบถึงปัญหา และได้มาซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายในประเทศเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลของต่างประเทศและประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

เนื่องด้วยปัจจุบันพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี ส่งผลให้การบังคับตามผลคำพิพากษาของศาลเป็นไปด้วยความล่าช้า ประชาชนไม่ได้รับความยุติธรรมตามผลของคำพิพากษาอย่างแท้จริง ทำให้คำพิพากษาของศาลขาดสภาพบังคับ ผู้กระทำความผิดความยำเกรงกฎหมายและเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น รวมไปถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินในบริเวณศาล การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา พนักงานและลูกจ้างในการอำนวยความสะดวกถูกทำลายความน่าเชื่อถือและศรัทธาในศาลยุติธรรม สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มาติดต่อราชการจะได้รับความยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้การใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาลในการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี การติดตามจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิดในบริเวณศาลแล้วหลบหนี และการดูแลและควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้ต้องขังในศาลซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

สารนิพนธ์นี้เป็นการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมไปถึงการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลในการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี การติดตามจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิดในบริเวณศาลแล้วหลบหนีออกนอกบริเวณศาล การดูแลและควบคุมตัวผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้ต้องขังในศาล โดยศึกษาถึงความเป็นมา ความสำคัญ แนวคิด ทฤษฎี พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 คำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม และศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายในประเทศไทย

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

สารนิพนธ์นี้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยเป็นการศึกษาค้นคว้าจากกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลในเรื่องดังกล่าวทั้งของต่างประเทศและประเทศไทย โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ รวมไปถึงแนวความคิดของนักวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล
2. เพื่อให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลของต่างประเทศและประเทศไทย
3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล
4. เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล